

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XXX. An, & quis, & sub quibus pœnis prohibeatur ingredi Monasterium
Monialium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

seipsum id possit. Vide Sorbum, & Rodrig. locis supra citatis.

- 7 Aduerte secundò, quod approbatus Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ non possit in his pœnis dispensare; quia dicta Bulla Cruciatæ solum absolutionem à censuris concedit, & ex alio capite priuatio hæc, & inhabilitas non sunt censuræ, sed quædam alia diuersæ rationis pœnæ, cap. quærenti, de verb. signif.
- 8 vbi expresse dicitur, nomine censuræ comprehendere solum excommunicationem, suspensionem, & interdictum. Vide Dianam cit. resol. 66. Sorbum loc. cit. vers. dicitur tertio, & Rodrig. in cit. expos. Motus Pij V. n. 35. qui subdunt, quod per priuilegium tamen Eugenij IV. (vt videre est apud compendium priuilegiorum Mendicantium, verb. absolutio extraordinaria quoad fratres, §. 3. & 4.) possint Regulares à suis Confessariis per Prælatos deputatis absolui ab hac & similibus inhabilitatibus semel in vita; dummodo per integrum annum recitent qualibet hebdomada semel Psalmos penitenciales cum Litanis; & quod si legitimo impedimento detenti aliqua hebdomada id facere omiserint, possint supplere hebdomada anni sequentis.
- 10 Aduerte tertio, quod per priuilegium absoluendi ab omnibus casibus reservatis, & à censuris, & pœnis confurgentibus ex eis (vt dicebam dub. præced. ad fin.) possit etiam Confessarius habens tale priuilegium, absolvere toties quoties in foro conscientie à prædictis priuationibus, & inhabilitatibus: præsertim quia prædictæ priuationis, & inhabilitatis pœnæ impositæ contra violantes prædictum Motum Pij V. non sunt Pontifici reservatæ, sicuti supra dicebam. Vide Doctores supra cit. & quæ nos dicebamus lib. de Parlament. dub. 4. sect. 19. subsect. 31. & 32. per tot. & dicemus infra dub. vlt.

- 11 An autem Religionis Superior, etiam localis, possit ex priuilegio cum suis subditis, etiam in foro externo, in pœnis dispensare?

Affirmant Rodriguez tom. 1. qq. Regul. q. 24. art. 17. Cruz lib. 1. de statu Relig. cap. 6. dub. 15. concl. 6.

Negant verò probabilius (cum quoad hoc non videatur apparere euidens vllum Pontificium priuilegium) Peirinus loco supra cit. num. 25. Lezana cit. c. 10. n. 36. & Bonacina de clausur. quæst. 1. punct. 5. n. 5. Quod à fortiori in omnium sententia verum est, si secuta fuerit Iudicis sententia.

DVBITATIO XXX.

An, & quis, & sub quibus pœnis prohibeatur ingredi Monasterium Monialium?

SUMMARIVM.

- 1 Quinam prohibeantur ingredi Monasteria Monialium sub pœna excommunicationis lata sententia sine licentia.
- 2 In casu necessitatis si quis Monasterium ingredi debeat, est ei obtinenda licentia in scriptis ab Episcopo, vel à Prælato ordinis.
- 3 Reges, Imperatores, eorumque uxores, filij, & filia, non prohibentur ingredi septa Monasterij Monialium, contra Merollam.
- 4 Infantes nondum vsum rationis habentes non comprehenduntur in motu Gregorij XIII. contra ingredientes clausuram, nec Moniales eos recipientes, dummodo speciale præceptum non extet in oppositum.
- 5 Infans tam masculus quam femella in dubio si septen-

nis sit, præsumitur vsum rationis adeptus esse, comprehendendi prædicta prohibitione, peccare mortaliter, & excommunicationem incurrere, si ignorantia non excusetur.

- 6 Vsum rationis an masculo, vel femina citius adueniat est dissensio.
- 7 Amentes etiam perpetui comprehenduntur in dicta prohibitione, non quidem per seipsos, qui peccare non possunt, sed respectu Monialium, quæ non possunt admittere puberes.
- 8 Moniales licitè à suo Monasterio egressæ non includuntur in dicta prohibitione, & liberum est Abbatissæ istas absque alia superioris licentia admittere, præsertim si sint eiusdem ordinis, & habitus, & iter faciant, secus si ingrediantur ex pura recreatione, vel causa inuisenda amica.

Respondetur, prohiberi quemlibet cuiuscunque generis, conditionis, sexus, vel ætatis, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ne ingrediat in septa Monasterij Monialium sine licentia propter causam aliquam necessitatis, in scriptis obtenta ab Episcopo, vel à Prælato Ordinis, cui Monasterium exemptum subiectum est, cap. periculoso, de statu Regular. in 6. ibi: Nulli aliquatenus inhoneste persona, nec etiam honeste, nisi rationabilis, & manifesta causa existat, ac de illius, ad quem pertinuerit, speciali licentia, ingressus, vel accessus pateat ad easdem Moniales. Item Tridentino sess. 25. c. p. 5. de Regular. addita excommunicatione, ibi: Ingredi intra septa Monasterij nemini liceat, cuiuscunque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda; dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessariis. Item Motu proprio Gregorij XIII. qui incipit, Vbi gratia, ibi: Et alias ponas aliter ingredientibus, & Monialibus, quæ ingredientem admittunt. Item tandem Motu proprio Pij V. qui incipit: Circa Pastoralis, vbi innouantur, & confirmantur omnia contenta in dicto cap. periculoso. Vide Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 1. c. 10. Bonac. de claus. q. 4. punct. 1. & segg. Nauarrum cap. 28. Cordubam in summ. q. 60. Lezanam tom. 1. c. 25. num. 24. & Gauantum in Man. Episcop. verb. Monialium clausura, n. 46. & segg. An autem hæc iura ubique secundum omnem prohibitionis modum recepta sint? vide supra dub. 2. in fine.

Petes: An comprehendantur Reges, Imperatores, ipsorumque uxores, filij, & filia?

Respondetur contra Merollam tom. 1. disput. 1. diff. 3. n. 470. & Bonac. de claus. q. 4. punct. 1. n. 4. negatiuè, quia Gregorius XIII. dum in cit. Motu proprio prohibet ingredi personas cuiuscunque conditionis, subdit: Licet illa persona Comitissa sint; quibus verbis manifestè excludit personas altioris Ordinis. Vide Rodrig. tom. 1. q. 48. art. 1. & alios, quos citat, & sequitur Diana part. 3. tract. 2. resol. 67.

Obiicies, Tridentinum prohibet ingredi personas cuiuscunque generis: ergo.

Respondetur, Tridentinum prohibere modo, quo prohibet Gregorius XIII. non autem simpliciter. Quod inde patet, quia Tridentinum etiam prohibet ingredi personas cuiuscunque ætatis, & tamen non comprehendit infantes, vt mox infra dicitur.

Petes secundò, an comprehendantur infantes nondum vsum rationis habentes?

Respondetur etiam (dummodo speciale præceptum non extet in oppositum) negatiuè; idque non solum quoad ipsos (quod certum est, cum vtpotè vsum rationis non habentes, nec culpæ, nec censuræ contrahendæ capaces sint); sed etiam quoad Moniales, quæ eos intra clausuram admittunt, & quoad quoscunque alios, qui huius ingressus sunt causa.

Ratio

Ratio est, quia licet Tridentinum *loc. cit.* verbis prohibeat ingredi personas cuiuscumque ætatis, eius tamen mens est comprehendere tantum eos, qui vsum rationis habent; siquidem eius prohibitionis finis est, ne Moniales perturbentur, & ad peccatum excitentur, quod non contingit ex solo ingressu, vel admissione infantium; & sic ex communi docet Nauar. *cap. 28. addit. 2. ad num. 143. & comment. 4. num. 56. Henric. lib. 4. de pœnit. cap. 5. num. 2. & lib. 13. de excommunication. cap. 42. n. 3. Suar. de Relig. tom. 2. lib. 6. cap. 16. num. 4. Miranda tom. 2. quest. 2. art. 1. com. 1. Riccius in prax. decis. 648. Barbosa de offi. & potest. Episcop. alleg. 102. num. 32. Bonac. de claus. q. 4. punct. 1. num. 5. Granad. in 2. 2. S. Thom. contr. 7. tract. 3. part. 1. disp. 6. sect. 5. Ioan. de la Cruz de statu Relig. lib. 1. cap. 5. dub. 2. concl. 3. Hieronym. Rodriguez in Compend. q. 9. Regular. resol. 26. n. 7. Mollata tom. 1. disp. 1. diff. 7. num. 408. Diana part. 3. tract. 2. resol. 57. Rodrig. in exposit. Motus Pij V. & q. 9. R. gul. tom. 1. q. 46. art. 1. Sorb. part. 2. verb. ingressus in Monasteria Monial. num. 2. Zerola part. 1. verb. Moniales, ad 8. quest. Llamas in append. 8. Layman lib. 4. tract. 5. cap. 12. n. 2. Naldus verb. clausura, num. 4. Lezana eod. verb. num. 23. & Azor. tom. 1. lib. 13. cap. 8. quest. 5. quidquid dubitare videantur Paulus Fusch. de utilitate, & regim. Eccles. lib. 2. cap. 19. n. 25. Vgolinus de potest. Eccles. cap. 21. §. 3. num. 3. & Corduba in sum. q. 60. in fin. edit. 2. propter S. Congregationis declarationes, quas refert Lezana tom. 2. cap. 25. n. 24. Comitulus in R. spons. Moral. lib. 6. q. 19. Gauantus in Monial. Epist. verb. Monialium clausura, n. 31. & Scortia in select. Constit. Theorem. 336. Nam declarationes istæ reuera intelliguntur solum de pueris constitutis in ea ætate, vt possint Monialibus occasionem peccandi præbere.*

5 Cæterum in dubio, an infans vsum rationis adeptus sit, & sic comprehendatur hac prohibitione? Respondetur, si septennis sit, præsumitur adeptus esse, & sic comprehenditur hac prohibitionem, atque adeo ingrediendo peccare, & excommunicationem incurrere, si ignorantia non excusetur; secus si septennis non sit, quia cum vsum rationis communiter, completo septennio, adueniat (vt communiter notant Doctores apud Cordubam q. 69. ad fin. & Bonac. de matrim. q. 1. punct. 4. n. 3.)

6 in dubio ante talem ætatem non præsumitur. Quod intelligas non solum de infante masculino, sed etiam de infante foemella; quidquid dicant aliqui sentientes, in foemella vsum rationis postponi per annum, & sic ei licere ingressum vsque ad octauum annum inclusiue: alij verò teneant vsum rationis in foemella præuenire per annum, & sic ei licere ingressum solum vsque ad sextum annum similiter inclusiue; nam dicta hæc nulli solidæ rationi fundantur.

7 Petes tertio: An includantur amentes?

Respondetur, quod (licet nonnulli, vt videre est est apud Azor. cit. cap. 8. q. 5. sentiant, includi amentes, si lucida interualla habeant, quia tunc peccare, & censuras contrahere possunt; secus si perpetuo amentes sint, quia tunc idem iuris de ipsis est, ac de infantibus, cum vtrique nec peccare, nec censuras contrahere possint: nihilominus dicendum sit, etiam perpetuo amentes includi, si pubertatem consecuti sint, non quidem vt ipsi peccent, & excommunicationem contrahant (cum tales peccati, & excommunicationis, ob defectum vsum rationis, incapaces sint) sed admittentes, & quicumque talis ingressus causa sunt, vt potest prohibitioni huic contrahentes. Ratio est, quia talium, licet perpetuo amentium, ingressu Moniales conturbantur, & ad peccatum excitari possunt. Nauar. comment. 3. n. 155. Rodriguez, Llamas, & Zerola *loc. supra cit.* Suarez de Relig. lib. 1. cap. 10. num. 5. Miranda in tract. de Monialib. q. 2. art. 1. on. l. 1. ad fin. Barbosa de offi. & potest. Episc. alleg. 102. num. 32. Bonac. de claus. quest. 4. punct. 1.

Thom. Delbene de Immunit. Eccles. Pars 11.

num. 17. Tamburin. de iure Abbat. disput. 22. quest. 5. Lezana verb. clausura, num. 23. & tom. 1. cap. 15. num. 24.

Petes quarto, an includantur Moniales licitè à suo Monasterio egressæ?

Respondetur negatiue, itavt liberum sit Abbatissæ, istas absque alia Superioris licentia admittere, quia cum sit valde decens honestati Monialis egressæ, eam admitti, non videtur, mentem Pontificis fuisse, eam etiam ab ingressu, vel admissione ad clausuram excludere; præsertim si Monialis sit eiusdem ordinis, & habitus, ac sunt Moniales Monasterij, quod ingreditur, quia tunc tali Monasterio non censetur extranea: quod tamen intellige, si ex causa ingrediatur, vt si iter agens eò accedat in hospitium admittenda, & maxime si ibi in alia domo commodè pernoctare non possit; secus si ingrediatur ex pura recreatione, vel causa inuiscendæ amicæ, aut consanguineæ, & maxime si sit diuersi Ordinis, & habitus, cum eas possit per crates inuiscere, & alloqui. Vide Llamas in append. §. 11. in fin. & alios, quos citat Bonacina de clausura, q. 4. punct. 1. num. 3. quamvis ipse nostram sententiam non sequatur quoad Monialem diuersi Ordinis, & habitus; ex eo quod talis censetur extranea Monasterio: sed quod dixi, est etiam probabile, cum ad oppositam istam rationem facile pateat responsio ex dictis.

DVBITATIO XXXI.

An, & quid veniat nomine Monasterij Monialium?

S V M M A R I V M.

- 1 Nominè Monasterij Monialium venit spatium illud, quod intra Monasterij ianuam semper clausam continetur, modo clausuræ deputatum sit.
- 2 Recipiens se intra Monasterij ianuam, quæ semper claudi solet etiam ad vnum, vel duos pedes, incurrit secundum probabiliorè opinionem pœnas latas contra violatores clausuræ.
- 3 Item recipiens se intra viridarium, vel vineam, vel chorum; secus si se sistat in ianua ex parte exteriori, quæ sæcularibus patet.
- 4 Spatium nondum clausuræ deputatum non venit nomine Monasterij.

Respondetur, venire spatium illud, quod intra Monasterij ianuam semper clausam continetur, modo clausuræ deputatum sit. Vnde Monasterium ingredi dicitur, & consequenter pœnas ingredientium Monialium Monasteria contrahit, qui se recipit intra Monasterij ianuam, quæ semper claudi solet, etiam si fortè ad vnum, vel duos pedes intra illam se recipiat, iuxta communiorè, & probabilem opinionem, vt infra dub. 53. dicam. Item qui se recipit intra viridarium, vel vineam Monialium septam, & intra clausuræ limites contentam, vel intra chorum Monialium; secus si se sistat in ianua ex parte exteriori, quæ sæcularibus patet, & ad quam Monialis seipsam sine clausuræ violatione recipere non potest: quapropter sine clausuræ violatione potest persona sæcularis, & Monialis simul esse in ianua illius limine, si scilicet à parte exteriori sit sæcularis, ab interiori autem sit Monialis; quia in tali casu neutra persona suos limites transgreditur, cum pars exterior sit extra clausuram, interior autem intra illam. Vide Rodrig. tom. 1. q. 46. art. 1. Suar. tom. 4. de relig. cap. 10. n. 6.

V 2 Dixi